

MIEJSCA I PODRÓŻE

Ciekawostki o Warszawie: 38 sprawdzonych faktów

Ciekawostki zebrał: Marcin Balana · Opublikowano: 17.10.2026 · Zaktualizowano: 20.10.2026 · Zweryfikowano: 19.10.2026

Warszawa to stolica i największe miasto Polski, które na koniec 2025 r. liczyło 1 866 729 mieszkańców. Stolicą jest od 1611 r., gdy Zygmunt III Waza przeniósł tu dwór z Krakowa. W 1944 r. Niemcy zniszczyli ponad 85% historycznego centrum, a odbudowane Stare Miasto w 1980 r. trafiło na Listę UNESCO. Dziś nad miastem góruje 310-metrowa Varso Tower, najwyższy budynek w Polsce.

NAJWAŻNIEJSZE W SKRÓCIE

- Na koniec 2025 r. Warszawa liczyła 1 866 729 mieszkańców.
- Warszawa jest stolicą Polski od 1611 r.
- Powstanie Warszawskie trwało 63 dni, a zginęło w nim ok. 16 tys. powstańców i 130–150 tys. cywilów.
- W 1944 r. zniszczono ponad 85% historycznego centrum miasta.
- Stare Miasto wpisano na Listę UNESCO w 1980 r.
- Pałac Kultury i Nauki ma 237 m, a Varso Tower 310 m wysokości.
- W 2025 r. Lotnisko Chopina obsłużyło 24,1 mln pasażerów.

Warszawa dawniej

1 Warszawa powstała z osad sprzed ponad 900 lat

Okolo 1065 r. rolę osady handlowej na terenie dzisiejszej Warszawy przejął Kamion, a potem Jazdów, wzmiankowany w 1262 r. Wcześniej, w X i na początku XI w., istniała tu mała osada Stare Bródno, potwierdzona wykopaliskami. Początki samej Warszawy są niejasne. Pod koniec XIII w. Jazdów przeniesiono około 3 km na północ, do wsi Warszowa, chronionej przez zamek. Od 1376 r. miastem rządziła rada miejska.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Warsaw , Data odczytu: 2026.10.16

2 Warszawa jest stolicą od 1611 r.

W 1526 r. Warszawę, od XV w. stolicę księstwa mazowieckiego, i całe Mazowsze włączono do Królestwa Polskiego. Od 1569 r. obradował tu Sejm, a od 1573 r. odbywały się elekcje królów. W 1596 r. Zygmunt III Waza zaczął przebudowywać zamek na rezydencję królewską, a w 1611 r. król i dwór przenieśli się na stałe z Krakowa do Warszawy, która stała się stolicą państwa.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Warsaw , Data odczytu: 2026.10.16

3 Pierwszy stały most przez Wisłę zbudowano w 1573 r.

Pierwszy stały most przez Wisłę w Warszawie powstał w 1573 r. Rzeka dzieli miasto na część lewobrzeżną i prawobrzeżną. W tym miejscu Wisła ma około 1190 m szerokości, ale jej koryto sztucznie zwężono wałami do 1/3 tej szerokości. Warszawa leży w środku Kotliny Warszawskiej,

uksztaltowanej przez lodowiec, na wysokości 76–116 m n.p.m.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Warsaw , Data odczytu: 2026.10.16

4 Syrena jest w herbie Warszawy od 2. połowy XVIII w.

Od 2. połowy XVIII w. herbem Warszawy jest syrena z mieczem i tarczą, ale jej pierwsze wizerunki znaleziono na miejskich pieczęciach z XIV w. Według legendy to syrena doprowadziła księcia na miejsce, gdzie kazała mu założyć miasto. Dewiza Warszawy brzmi „Contemnit procellas”, czyli „Urąga burzom”. Britannica nazywa Warszawę feniksem, który wielokrotnie odradzał się z popiołów wojen.[2][3]

Źródła: Encyclopaedia Britannica, Warsaw, <https://www.britannica.com/place/Warsaw>, Data odczytu: 2026.10.16, Data odczytu: 2026.10.19; Muzeum Warszawy, Pięćdziesiąt twarzy Syreny , Data publikacji: 2022.07.05, Data odczytu: 2026.10.19

5 W 1791 r. w Warszawie uchwalono Konstytucję 3 maja

3 maja 1791 r. w Warszawie uchwalono konstytucję, którą UNESCO nazywa pierwszą demokratyczną konstytucją w Europie. Za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego w latach 1764–1795 miasto było centrum polskiego oświecenia. W 1765 r. otwarto tu Szkołę Rycerską, a w 1773 r. zaczęła działać Komisja Edukacji Narodowej. Rozwijały się też teatr i drukarnie.[4][1]

Źródła: UNESCO World Heritage Centre, Historic Centre of Warsaw, <https://whc.unesco.org/en/list/30/>, Data odczytu: 2026.10.16, Data odczytu: 2026.10.16; Encyclopaedia Britannica, Warsaw , Data odczytu: 2026.10.16

6 W 1807 r. Warszawa znów została stolicą

W 1806 r. Warszawę zajęła armia francuska, a rok później utworzono Księstwo Warszawskie, które przywróciło miastu rolę stolicy. Wcześniej, po stłumieniu powstania Tadeusza Kościuszki z 1794 r. i trzecim rozbiórze, Warszawa była prowincjonalnym miastem Prus Południowych. W latach 1815–1830 należała do Królestwa Polskiego, utworzonego przez kongres wiedeński.[5]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Warsaw: History , Data odczytu: 2026.10.19

7 Warszawa prowadzi statystykę miejską od 1864 r.

W 1864 r. przy Magistracie Warszawy utworzono posadę tawnika do czynności statystycznych, od której zaczęła się statystyka warszawska. Według Urzędu Statystycznego w Warszawie była to pierwsza taka komórka w polskim mieście. Biura statystyczne Rzymu, Berlina i Wiednia powstały w 1862 r., tylko 2 lata wcześniej. W 2014 r. obchodzono jubileusz 150-lecia statystyki warszawskiej.[6]

Źródło: Urząd Statystyczny w Warszawie, 150 Lat Statystyki Warszawy. 1864-2014 , Data publikacji: 2014.06.23, Data odczytu: 2026.10.19

8 W 1925 r. Warszawa przekroczyła 1 mln mieszkańców

W 1903 r. Warszawa liczyła 756 tys. mieszkańców, a w 1925 r. ich liczba przekroczyła 1 mln. W 2021 r. miasto miało 1 860 281 mieszkańców. Rosta też jego powierzchnia: z około 1,25 km² w XVII w. do 130 km² w 1937 r. i 445 km² w 1957 r. W okresie międzywojennym zaczął się tu Konkurs Skrzypcowy im. Henryka Wieniawskiego (1935).[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Warsaw , Data odczytu: 2026.10.16

Pałace, parki i pomniki

9 Wilanów rozbudowywano w latach 1677–1696

W 1677 r. wieś zwana jeszcze Milanowem, dziś Wilanów, stała się własnością króla Jana III Sobieskiego. Wkrótce nazwano ją Villa Nova, a później nazwę spolszczono na Wilanów. Wielka rozbudowa królewskiej rezydencji trwała w latach 1677–1696, czyli 19 lat. Nadworny architekt króla Augustyn Locci miał początkowo zbudować tu tylko parterowy dwór.[7]

Źródło: Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Pałac w Wilanowie , Data odczytu: 2026.10.19

10 Pałac w Wilanowie jest muzeum od 1805 r.

5 sierpnia 1805 r. Stanisław Kostka i Aleksandra Potoccy otworzyli pałac w Wilanowie dla zwiedzających. Wilanów stał się wtedy pierwszym publicznym muzeum sztuki i historii na ziemiach polskich. W 2025 r. muzeum obchodziło 220. rocznicę otwarcia pod hasłem „Cunctis patet ingressus”, czyli „wstęp dla wszystkich wolny”.[8][9]

Źródła: Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, 220. rocznica powstania wilanowskiego muzeum, <https://wilanow-palac.pl/wydarzenie/220-rocznica-powstania-wilanowskiego-muzeum>, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Pałac , Data odczytu: 2026.10.19

11 Łazienki Królewskie kupiono w 1764 r. za 1,1 mln zł

W 1764 r. Stanisław Antoni Poniatowski, przyszły król Stanisław August, kupił od Lubomirskich Ujazdów, czyli dzisiejsze Łazienki Królewskie, za 1 100 000 zł polskich. Już w latach 1683–1689 powstała tu willa Łazienka według projektu Tylmana z Gameren. W 1817 r. Łazienki kupił car Aleksander I, a w 1918 r. stały się własnością państwa.[10]

Źródło: Muzeum Łazienki Królewskie, Historia Łazienek Królewskich , Data odczytu: 2026.10.19

12 Amfiteatr w Łazienkach otwarto w 1791 r. baletem na wodzie

7 września 1791 r., w rocznicę elekcji Stanisława Augusta, uroczyście otwarto amfiteatr w Łazienkach Królewskich. Wystawiono wtedy balet „Kleopatra”, którego akcja rozgrywała się na wodzie. Ziemny amfiteatr nad stawem powstał w 1787 r. W 1793 r. na attyce widowni stanęły rzeźby Komedii i Tragedii oraz 16 posągów dramaturgów dłuta Tommaso Righiego.[10]

Źródło: Muzeum Łazienki Królewskie, Historia Łazienek Królewskich , Data odczytu: 2026.10.19

13 Powstanie listopadowe zaczęło się w Belwederze w 1830 r.

29 listopada 1830 r. spiskowcy z Podchorążówki opanowali Belweder w Warszawie i tak zaczęło się powstanie listopadowe. Przewodził im podporucznik Piotr Wysocki. Belweder powstał w 1659 r. jako willa, którą Krzysztof Zygmunt Pac zbudował dla żony. W latach 1818–1822 przebudowano go na pałac dla wielkiego księcia Konstantego, a od 1922 r. był oficjalną rezydencją prezydenta RP.[10]

Źródło: Muzeum Łazienki Królewskie, Historia Łazienek Królewskich , Data odczytu: 2026.10.19

14 Syrenkę z Rynku Starego Miasta odlano w 1855 r.

Model rzeźby Syreny z fontanny na Rynku Starego Miasta w Warszawie wykonał w lutym 1855 r. Konstanty Hegel. Prawie dwumetrową figurę odlano z cyny, tańszej od brązu, ale bardziej miękkiej, w fabryce Karola Juliusza Mintera. W 1928 r. rzeźbę oddano do magazynu, a w 1955 r. stanęła w Centralnym Parku Kultury. Akty wandalizmu zmusiły władze miasta do zastąpienia jej kopią, a oryginał od 2008 r. należy do Muzeum Warszawy.[11]

Źródło: Muzeum Warszawy, Mermaid sculpture from the fountain at the Old Town Market Square , Data odczytu: 2026.10.19

15 Pomnik Chopina odświeżono w 1926 r., a zniszczono w 1940 r.

Pomnik Fryderyka Chopina w Łazienkach Królewskich odświeżono w 1926 r., kilka lat po odzyskaniu niepodległości. Projekt Wacława Szymanowskiego wygrał konkurs w 1908 r., przed setną rocznicą urodzin kompozytora. Niemcy zniszczyli brązowy pomnik w 1940 r., a zrekonstruowany odświeżono w 1958 r. Serce Chopina znajduje się w barokowym kościele Świętego Krzyża w Warszawie.[12][1]

Źródła: Muzeum Łazienki Królewskie, Pomnik Fryderyka Chopina, <https://www.lazienki-krolewskie.pl/en/pomniki/pomnik-fryderyka-chopina>, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.16; Encyclopaedia Britannica, Warsaw , Data odczytu: 2026.10.16

Warszawa w czasie II wojny światowej

16 W czasie oblężenia w 1939 r. zginęło ponad 10 tys. warszawiaków

Podczas niemieckiego oblężenia Warszawy w 1939 r. zginęło ponad 10 tys. mieszkańców, a ponad 50 tys. zostało rannych, zanim brak zaopatrzenia zmusił miasto do kapitulacji. Niemiecka okupacja miała zrobić z Warszawy prowincjonalne miasto: grabiono dobra kultury, a mieszkańców wywożono na roboty i do obozów koncentracyjnych. Szacuje się, że w latach 1939–1944 zginęło 600–800 tys. warszawiaków.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Warsaw , Data odczytu: 2026.10.16

17 Na początku XX w. Żydzi stanowili prawie 50% mieszkańców Warszawy

Na początku XX w. społeczność żydowska, mówiąca głównie w jidysz, stanowiła prawie 50% mieszkańców Warszawy. Miała własną prasę, teatr jidysz i szkoły. Po wkroczeniu Niemców utworzono getto otoczone wysokim murem. Choroby, głód i stłoczenie zabiły tysiące ludzi, a w samym 1942 r. około 312 tys. Żydów wywieziono do komór gazowych, głównie w Treblince.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Warsaw , Data odczytu: 2026.10.16

18 Getto warszawskie zamknięto 16 listopada 1940 r.

Getto w Warszawie Niemcy ostatecznie zamknęli 16 listopada 1940 r. Tego dnia w więziennych murach zamknięto 400 tys. osób. Obszar getta liczył 307 ha powierzchni zabudowanej, a jego mieszkańcy zajmowali 1483 domy. Jesienią 1942 r., po wielkiej akcji deportacyjnej, w tzw. Restgetto pozostało już tylko 60 tys. Żydów.[13][14]

Źródła: Żydowski Instytut Historyczny, Anna Majchrowska, „Chcą nas zamurować żywcem”. Zamknięcie getta warszawskiego, <https://www.jhi.pl/artykuly/zamkniecie-getta-warszawskiego,544>, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, The Warsaw Ghetto Uprising. Historical information , Data odczytu: 2026.10.19

19 Powstanie w getcie warszawskim wybuchło 19 kwietnia 1943 r.

19 kwietnia 1943 r. Żydzi w getcie warszawskim podjęli walkę zbrojną z Niemcami. Walczyło 300–500 członków Żydowskiej Organizacji Bojowej w 22 grupach oraz 250 bojowników Żydowskiego Związku Wojskowego. Niemiecka akcja likwidacyjna trwała aż 4 tygodnie. 16 maja Niemcy wysadzili Wielką Synagogę na Tłomackiem, a dowódca Jürgen Stroop meldował o ponad 56 tys. schwytanych lub zabitych Żydów.[14]

Źródło: Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, The Warsaw Ghetto Uprising. Historical information , Data odczytu: 2026.10.19

20 Powstanie Warszawskie trwało 63 dni

Powstanie Warszawskie trwało 63 dni, czyli ok. 1494 godziny. 1 sierpnia 1944 r. do walki stanęło ok. 25 tys. żołnierzy AK, a w całym powstaniu siły polskie liczyły 55 tys. żołnierzy. W szeregach powstańczych walczyło 12 tys. kobiet. Uzbrojenie miał tylko co dziesiąty polski żołnierz, a polscy konstruktorzy zmontowali ok. 100 pistoletów maszynowych „Błyskawica”.[15]

Źródło: Muzeum Powstania Warszawskiego, Michał Tomasz Wójciuk, Liczby Powstania Warszawskiego , Data publikacji: 2025.08.08, Data odczytu: 2026.10.19

21 W Powstaniu Warszawskim zginęło ok. 16 tys. powstańców i 130–150 tys. cywilów

Według Muzeum Powstania Warszawskiego w 1944 r. poległo, zmarło z ran lub zaginęło ok. 16 tys. żołnierzy sił powstańczych, a ok. 20 tys. zostało rannych. Śmiertelnych ofiar cywilnych, zamordowanych lub zabitych w walkach, było ok. 130–150 tys. Po upadku powstania w niewoli niemieckiej znalazło się 15 378 polskich żołnierzy, w tym ok. 2 tys. kobiet.[15]

Źródło: Muzeum Powstania Warszawskiego, Michał Tomasz Wójciuk, Liczby Powstania Warszawskiego , Data publikacji: 2025.08.08, Data odczytu: 2026.10.19

22 W 1944 r. zniszczono ponad 85% historycznego centrum

Podczas Powstania Warszawskiego w sierpniu 1944 r. niemieckie wojska zniszczyły ponad 85% historycznego centrum Warszawy. UNESCO podkreśla, że miasto unicestwiono celowo, w odwecie za opór Polaków, by zatrzeć wielowiekową tradycję polskiej państwowości. Po upadku powstania z rozkazu Hitlera wypędzono pozostałych mieszkańców lewobrzeżnej Warszawy, a budynki metodycznie niszczone ogniem i dynamitem.[4][1]

Źródła: UNESCO World Heritage Centre, Historic Centre of Warsaw, <https://whc.unesco.org/en/list/30/>, Data odczytu: 2026.10.16, Data odczytu: 2026.10.16; Encyclopaedia Britannica, Warsaw , Data odczytu: 2026.10.16

23 Po 1944 r. w Warszawie zalegało 20 mln m³ gruzu

W czasie Powstania Warszawskiego w 1944 r. zbudowano ok. 2 tys. barykad, a Warszawa straciła 25% zabudowy. Po upadku powstania Niemcy grabili miasto: do stycznia 1945 r. wywieźli z Warszawy 45 000 wagonów, czyli 1000 pociągów towarowych. W zrujnowanym mieście zalegały hałdy gruzów o objętości 20 mln m³. [15]

Źródło: Muzeum Powstania Warszawskiego, Michał Tomasz Wójciuk, Liczby Powstania Warszawskiego , Data publikacji: 2025.08.08, Data odczytu: 2026.10.19

Odbudowa i wieżowce

24 Stare Miasto odbudowywano przez ponad 20 lat

Projekt odbudowy Starego Miasta opracowało Biuro Odbudowy Stolicy w latach 1945–1951, a sama odbudowa trwała do połowy lat 60. XX w. Wykorzystano ocalałe budynki z XIV–XVIII w., dawną siatkę ulic i archiwalne dokumenty, a za wzór przyjęto wygląd miasta z końca XVIII w. Całość zakończyła odbudowa Zamku Królewskiego.[16]

Źródło: UNESCO World Heritage Centre, Historic Centre of Warsaw , Data odczytu: 2026.10.16

25 Stare Miasto trafiło na Listę UNESCO w 1980 r.

W 1980 r. historyczne centrum Warszawy wpisano na Listę Światowego dziedzictwa UNESCO jako wybitny przykład niemal całkowitej rekonstrukcji zabudowy z okresu od XIII do XX w. Odbudowa wpłynęła na zasady konserwacji miast w wielu krajach Europy po II wojnie światowej. W 2011 r. Archiwum Biura Odbudowy Stolicy wpisano na listę UNESCO Pamięć Świata.[16]

Źródło: UNESCO World Heritage Centre, Historic Centre of Warsaw , Data odczytu: 2026.10.16

26 Zamek Królewski zaczęto odbudowywać w 1971 r.

Decyzję o odbudowie Zamku Królewskiego w Warszawie podjęto w styczniu 1971 r. Pierwszą cegłę położono 17 września 1971 r., w rocznicę niemieckiego ostrzału artyleryjskiego Zamku w 1939 r. W lipcu 1974 r. montażem zegara i hełmu na Wieży Zegarowej zakończono pierwszy etap odbudowy. Odbudowane wnętrza udostępniono publiczności w sierpniu 1984 r.[17]

Źródło: Ambasada RP w Moskwie (gov.pl), 50. rocznica odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie , Data publikacji: 2021.01.26, Data odczytu: 2026.10.19

27 Pałac Kultury i Nauki ma 237 m wysokości

Pałac Kultury i Nauki w Warszawie mierzy 237 m razem z anteną zamontowaną na iglicy w 1994 r., a bez iglicy 187,68 m. Budowę rozpoczęto 1 maja 1952 r., a ukończono 21 lipca 1955 r. Na budowie pracowało 3500 robotników radzieckich i 4000 z Polski. Budynek ma 44 piętra i łącznie 46 kondygnacji, w tym 2 podziemne.[18]

Źródło: Pałac Kultury i Nauki, Trivia , Data odczytu: 2026.10.19

28 Zegar na Pałacu Kultury ma tarcze o średnicy 6,3 m

Zegar na szczycie Pałacu Kultury i Nauki uruchomiono w sylwestrową noc 2000 r. i jest to drugi co do wielkości zegar w Europie. Ma 4 tarcze o średnicy 6,3 m, a każda z nich razem ze wskazówkami waży 450 kg. Wskazówka godzinowa ma 2,7 m, a minutowa 3,54 m. Od 2007 r. Pałac jest wpisany do rejestru zabytków województwa mazowieckiego.[19][20]

Źródła: Pałac Kultury i Nauki, Trivia, <https://pkin.pl/en/trivia/>, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Pałac Kultury i Nauki, 18. rocznica wpisu do rejestru zabytków , Data publikacji: 2025.01.30, Data odczytu: 2026.10.19

29 Taras widokowy Pałacu Kultury jest na wysokości 114 m

Taras widokowy Pałacu Kultury i Nauki znajduje się na 30. piętrze, 114 m nad ziemią. Według PKiN to jedyny publicznie dostępny taras na takiej wysokości, a winda wjeżdża na niego w 19 sekund. W pierwszych latach działania Pałacu, do 1958 r., 30. piętro odwiedziło 1 258 000 osób. Pierwszego dnia zwiedzania, 22 lipca 1955 r., Pałac odwiedziło ponad 20 tys. ludzi.[19][21]

Źródła: Pałac Kultury i Nauki, Trivia, <https://pkin.pl/en/trivia/>, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Pałac Kultury i Nauki, History, Data odczytu: 2026.10.19

30 W podziemiach Pałacu Kultury mieszka 11 kotów

W podziemiach Pałacu Kultury i Nauki mieszka 11 kotów. Najwyżej, w gniazdach tuż pod iglicą, od 1998 r. żyją sokoły wędrownie, a w wieżach na 15. piętrze pustelki. Na dachu Teatru Studio, na 6. piętrze, wśród krzewów miododajnych działa pasieka. Miejsca jest dużo: kubatura Pałacu wynosi 815 000 m³, powierzchnia wewnątrz 110 000 m², a budynek zajmuje 35 000 m² gruntu.[18]

Źródło: Pałac Kultury i Nauki, Trivia, Data odczytu: 2026.10.19

31 Varso Tower ma 310 m i jest najwyższym budynkiem w Polsce

Varso Tower w Warszawie ma 310 m wysokości i jest najwyższym budynkiem w Polsce, wynika z bazy The Skyscraper Center. To o 73 m więcej niż Pałac Kultury i Nauki. Wieżowiec ukończono w 2022 r., ma 53 kondygnacje nad ziemią, a najwyższe użytkowe piętro leży na wysokości 230 m. Zaprojektowała go pracownia Foster + Partners, a w Europie zajmuje 6. miejsce wśród najwyższych budynków.[22][18]

Źródła: Council on Vertical Urbanism (dawniej CTBUH), The Skyscraper Center, Varso Tower, <https://www.skyscrapercenter.com/building/varso-tower/22631>, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Pałac Kultury i Nauki, Trivia, Data odczytu: 2026.10.19

Warszawa dziś

32 Na koniec 2025 r. Warszawa liczyła 1 866 729 mieszkańców

Na koniec 2025 r. Warszawa liczyła 1 866 729 mieszkańców, podaje Urząd Statystyczny w Warszawie. Według GUS na początku 2025 r. była najludniejszym miastem w Polsce, z 1 863 845 mieszkańcami, o 2246 więcej niż rok wcześniej. W sierpniu 2026 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w Warszawie wynosiła 1,6%, a przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw 11 239,26 zł.[23][24]

Źródła: Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa, <https://warszawa.stat.gov.pl/warszawa/>, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; GUS, Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2025 r., Data publikacji: 2025.07, Data odczytu: 2026.10.19

33 Na 1 km² Warszawy mieszka 3604 osoby, ale Ząbki są gęściej zaludnione

Na początku 2025 r. na 1 km² Warszawy mieszkały 3604 osoby, o 5 więcej niż rok wcześniej. Mimo to Warszawa nie jest najgęściej zaludnioną gminą w Polsce. Według GUS rekord należy do gminy miejskiej Ząbki, gdzie na 1 km² mieszka 4147 osób. Dane pochodzą z publikacji GUS o powierzchni i ludności według stanu na 1 stycznia 2025 r.[24]

Źródło: GUS, Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2025 r., Data publikacji: 2025.07, Data odczytu: 2026.10.19

34 Uniwersytet Warszawski powstał w 1816 r.

Uniwersytet Warszawski powołano na mocy edyktu Aleksandra I z 19 listopada 1816 r. Dziś działa na nim 25 wydziałów. Na studiach licencjackich i magisterskich uczy się 39,6 tys. osób, a kształcą się tu także 1,7 tys. doktorantów. Uczelnia zatrudnia 8,2 tys. pracowników, w tym 4,2 tys. nauczycieli akademickich.[25][26]

Źródła: Uniwersytet Warszawski, 209 lat Uniwersytetu Warszawskiego , Data publikacji: 2025.11.21, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Uniwersytet Warszawski, Fakty i liczby , Data odczytu: 2026.10.19

35 Konkurs Chopinowski odbywa się w Warszawie od 1927 r.

W 1927 r. w Warszawie zapoczątkowano Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny imienia Fryderyka Chopina, jedno z najstarszych wydarzeń muzycznych tego typu na świecie. Twórcą jego koncepcji był prof. Jerzy Żurawlew. Druga edycja w 1932 r. przyciągnęła ponad 200 pianistów z całego świata. Od 1949 r. konkurs odbywa się co 5 lat, a zwycięzca XIX edycji w 2025 r. miał otrzymać 60 000 euro.[27][1]

Źródła: Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, 100-letnia tradycja historii Konkursu Chopinowskiego, <https://www.chopincompetition.pl/pl/information/about-competition>, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.16; Encyclopaedia Britannica, Warsaw , Data odczytu: 2026.10.16

36 Pierwszy odcinek metra w Warszawie otwarto w 1995 r.

7 kwietnia 1995 r. otwarto pierwszy odcinek metra w Warszawie, z Kabat na Ursynowie do Politechniki. Trasa miała 11,5 km długości i 11 stacji, a ruch obsługiwało 14 radzieckich pociągów trzywagonowych serii 81. Przez pierwsze 3 dni metrem można było jeździć za darmo. W 2025 r. linia M1 miała 23 km, a linia M2 19 km długości.[28][29]

Źródła: dzieje.pl (PAP), Marta Stańczyk, 30 lat temu w Warszawie ruszyła I linia metra , Data publikacji: 2025.04.07, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Polskie Radio, 30 lat metra w Warszawie , Data publikacji: 2025.04.07, Data odczytu: 2026.10.19

37 Lotnisko Chopina obsłużyło w 2025 r. 24,1 mln pasażerów

Lotnisko Chopina w Warszawie obsłużyło w 2025 r. 24,1 mln pasażerów, o 13,3% więcej niż w 2024 r. Według Urzędu Lotnictwa Cywilnego był to port z największym wzrostem liczbowym w kraju, o 2,8 mln pasażerów. Przez Lotnisko Chopina przeszło też 64,1% całego cargo przewiezionego w Polsce na pokładach samolotów. Wszystkie polskie lotniska obsłużyły w 2025 r. łącznie 66 258 004 pasażerów.[30][31]

Źródła: Urząd Lotnictwa Cywilnego, Analiza przewozów w polskich portach lotniczych w 2025 roku , Data publikacji: 2026.04, Data odczytu: 2026.10.19, Data odczytu: 2026.10.19; Lotnisko Chopina, Historyczny rok polskiego lotnictwa. Ponad 66 milionów pasażerów w 2025 roku , Data publikacji: 2026.03.10, Data odczytu: 2026.10.19

38 W Warszawie średnio przez 50–64 dni w roku leży śnieg

Pokrywa śnieżna utrzymuje się w Warszawie przez 50–64 dni w roku. Klimat jest umiarkowany i dość chłodny, a przeważające wiatry zachodnie przynoszą częste zmiany pogody. Średnia temperatura roczna wynosi około 8 °C, w lipcu około 19 °C, a w styczniu około –3 °C. Rocznie spada średnio 541 mm deszczu, najwięcej latem.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Warsaw , Data odczytu: 2026.10.16

Warszawa w liczbach

Parametr | Wartość

Liczba mieszkańców (31.12.2025) | 1 866 729

Gęstość zaludnienia (1.01.2025) | 3604 os./km²

Stolica Polski od | 1611 r.

Czas trwania Powstania Warszawskiego | 63 dni

Ofiary cywilne Powstania Warszawskiego | ok. 130–150 tys.

Zniszczenie historycznego centrum w 1944 r. | ponad 85%

Wpis Starego Miasta na Listę UNESCO | 1980 r.

Wysokość Pałacu Kultury i Nauki | 237 m

Wysokość Varso Tower | 310 m

Pasażerowie Lotniska Chopina (2025) | 24,1 mln

Źródła danych: GUS i Urząd Statystyczny w Warszawie, Muzeum Powstania Warszawskiego, Encyclopaedia Britannica, UNESCO World Heritage Centre, Pałac Kultury i Nauki, The Skyscraper Center (CVU, dawniej CTBUH), Urząd Lotnictwa Cywilnego. Stan na 19 października 2026 r.

Mity i fakty o Warszawie

FAŁSZ

„Warszawa była stolicą Polski od początku państwa”

Król Zygmunt III Waza przeniósł dwór z Krakowa do Warszawy dopiero w 1611 r.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Warsaw , Data odczytu: 2026.10.16

FAŁSZ

„Stare Miasto w Warszawie przetrwało wojnę w oryginalnej postaci”

W 1944 r. zniszczono ponad 85% historycznego centrum. Dzisiejsze Stare Miasto to wynik powojennej odbudowy.[16]

Źródło: UNESCO World Heritage Centre, Historic Centre of Warsaw , Data odczytu: 2026.10.16

FAŁSZ

„Pałac Kultury i Nauki to najwyższy budynek w Polsce”

Pałac ma 237 m, a ukończona w 2022 r. Varso Tower 310 m i to ona jest najwyższym budynkiem w Polsce.[32]

Źródło: Council on Vertical Urbanism (dawniej CTBUH), The Skyscraper Center, Varso Tower , Data odczytu: 2026.10.19

FAŁSZ

„Warszawa jest najgęściej zaludnioną gminą w Polsce”

Warszawa jest najludniejsza, ale najwyższą gęstość zaludnienia ma gmina miejska Żąbki: 4147 osób na 1 km² wobec 3604 w Warszawie.[24]

Źródło: GUS, Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2025 r. , Data odczytu: 2026.10.19

FAŁSZ

„Pierwszy stały most przez Wisłę w Warszawie zbudowano w XIX w”

Pierwszy stały most przez Wisłę w Warszawie powstał w 1573 r.[1]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Warsaw , Data odczytu: 2026.10.16

Źródła

1. Encyclopaedia Britannica, Warsaw. Adres: <https://www.britannica.com/place/Warsaw>. Data odczytu: 2026.10.16.
2. Encyclopaedia Britannica, Warsaw, <https://www.britannica.com/place/Warsaw>, Data odczytu: 2026.10.16. Data odczytu: 2026.10.19.
3. Muzeum Warszawy, Pięćdziesiąt twarzy Syreny. Adres: <https://muzeumwarszawy.pl/piecdziesiat-twarzy-syreny/>. Data publikacji: 2022.07.05. Data odczytu: 2026.10.19.
4. UNESCO World Heritage Centre, Historic Centre of Warsaw, <https://whc.unesco.org/en/list/30/>, Data odczytu: 2026.10.16. Data odczytu: 2026.10.16.
5. Encyclopaedia Britannica, Warsaw: History. Adres: <https://www.britannica.com/place/Warsaw/History>. Data odczytu: 2026.10.19.
6. Urząd Statystyczny w Warszawie, 150 Lat Statystyki Warszawy. 1864-2014. Adres: <https://warszawa.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/inne-opracowania/150-lat-statystyki-warszawy-1864-2014,17,1.html>. Data publikacji: 2014.06.23. Data odczytu: 2026.10.19.
7. Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Pałac w Wilanowie. Adres: <https://wilanow-palac.pl/sobiesciana/palac-w-wilanowie-sobiesciana>. Data odczytu: 2026.10.19.
8. Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, 220. rocznica powstania wilanowskiego muzeum, <https://wilanow-palac.pl/wydarzenie/220-rocznica-powstania-wilanowskiego-muzeum>, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.19.
9. Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Pałac. Adres: <https://wilanow-palac.pl/palac>. Data odczytu: 2026.10.19.
10. Muzeum Łazienki Królewskie, Historia Łazienek Królewskich. Adres: <https://www.lazienki-krolewskie.pl/pl/historia/osie-czasu/historia-lazienek-krolewskich>. Data odczytu: 2026.10.19.
11. Muzeum Warszawy, Mermaid sculpture from the fountain at the Old Town Market Square. Adres: <https://muzeumwarszawy.pl/en/obiekt/mermaid-sculpture-from-the-fountain-at-the-old-town-market-square/>. Data odczytu: 2026.10.19.
12. Muzeum Łazienki Królewskie, Pomnik Fryderyka Chopina, <https://www.lazienki-krolewskie.pl/en/pomniki/pomnik-fryderyka-chopina>, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.16.
13. Żydowski Instytut Historyczny, Anna Majchrowska, „Chcą nas zamurować żywcem”. Zamknięcie getta warszawskiego, <https://www.jhi.pl/artykuly/zamkniecie-getta-warszawskiego,544>, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.19.
14. Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, The Warsaw Ghetto Uprising. Historical information. Adres: <https://www.polin.pl/en/warsaw-ghetto-uprising-historical-information>. Data odczytu: 2026.10.19.
15. Muzeum Powstania Warszawskiego, Michał Tomasz Wójciuk, Liczby Powstania Warszawskiego. Adres: <https://www.1944.pl/artykul/liczby-powstania-warszawskiego,5669.html>. Data publikacji: 2025.08.08. Data odczytu: 2026.10.19.
16. UNESCO World Heritage Centre, Historic Centre of Warsaw. Adres: <https://whc.unesco.org/en/list/30/>. Data odczytu: 2026.10.16.
17. Ambasada RP w Moskwie (gov.pl), 50. rocznica odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie. Adres: <https://www.gov.pl/web/rosja/50-rocznica-odbudowy-zamku-krolewskiego-w-warszawie>. Data publikacji: 2021.01.26. Data odczytu: 2026.10.19.
18. Pałac Kultury i Nauki, Trivia. Adres: <https://pkin.pl/en/trivia/>. Data odczytu: 2026.10.19.
19. Pałac Kultury i Nauki, Trivia, <https://pkin.pl/en/trivia/>, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.19.
20. Pałac Kultury i Nauki, 18. rocznica wpisu do rejestru zabytków. Adres: <https://pkin.pl/aktualnosci-i-wydarzenia/18-rocznica-wpisu-do-rejestru-zabytkow-palacu-kultury-i-nauki/>. Data publikacji: 2025.01.30. Data odczytu: 2026.10.19.
21. Pałac Kultury i Nauki, History. Adres: <https://pkin.pl/en/history/>. Data odczytu: 2026.10.19.

22. Council on Vertical Urbanism (dawniej CTBUH), The Skyscraper Center, Varso Tower, <https://www.skyscrapercenter.com/building/varso-tower/22631>, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.19.
23. Urząd Statystyczny w Warszawie, Warszawa, <https://warszawa.stat.gov.pl/warszawa/>, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.19.
24. GUS, Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2025 r.. Adres: https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5468/7/22/1/powierzchnia_i_ludnosc_w_przekroju_terytoryalnym_2025.pdf. Data publikacji: 2025.07. Data odczytu: 2026.10.19.
25. Uniwersytet Warszawski, 209 lat Uniwersytetu Warszawskiego. Adres: <https://www.uw.edu.pl/209-lat-universytetu-warszawskiego/>. Data publikacji: 2025.11.21, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.19.
26. Uniwersytet Warszawski, Fakty i liczby. Adres: <https://www.uw.edu.pl/universytet/fakty-i-liczby/>. Data odczytu: 2026.10.19.
27. Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, 100-letnia tradycja historii Konkursu Chopinowskiego, <https://www.chopincompetition.pl/pl/information/about-competition>, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.16.
28. dzieje.pl (PAP), Marta Stańczyk, 30 lat temu w Warszawie ruszyła I linia metra. Adres: <https://dzieje.pl/wiadomosci/30-lat-temu-w-warszawie-ruszyla-i-linia-metra>. Data publikacji: 2025.04.07, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.19.
29. Polskie Radio, 30 lat metra w Warszawie. Adres: <https://www.polskieradio.pl/399/7980/artykul/3507205,30-lat-metra-w-warszawie-%E2%80%93-kamien-milowy-w-historii-stolicy>. Data publikacji: 2025.04.07. Data odczytu: 2026.10.19.
30. Urząd Lotnictwa Cywilnego, Analiza przewozów w polskich portach lotniczych w 2025 roku. Adres: https://ulc.gov.pl/_download/2026/Analiza_4_kwartal_2025.pdf. Data publikacji: 2026.04, Data odczytu: 2026.10.19. Data odczytu: 2026.10.19.
31. Lotnisko Chopina, Historyczny rok polskiego lotnictwa. Ponad 66 milionów pasażerów w 2025 roku. Adres: <https://lotnisko-chopina.pl/pl/aktualnosci/historyczny-rok-polskiego-lotnictwa-ponad-66-milion%C3%B3w-pasa%C5%BCer%C3%B3w-w-2025-roku/>. Data publikacji: 2026.03.10. Data odczytu: 2026.10.19.
32. Council on Vertical Urbanism (dawniej CTBUH), The Skyscraper Center, Varso Tower. Adres: <https://www.skyscrapercenter.com/building/varso-tower/22631>. Data odczytu: 2026.10.19.